

DNA test for arvelig katarakt

Af: Merete Stæhr-Nielsen

Indenfor overskuelig fremtid vil det være muligt at lave en DNA test på dværghund, der kan afsløre, om hunden er fri, bærer eller vil udvikle sygdommen.

På The Animal Health Trust (forkortet AHT) i England er man i fuld gang med at indsamle spytpøver fra dværghunde, der har fået konstateret arvelig katarakt. Arvelig katarakt eller grå stær - er en øjensygdom, der påvirker synet. Der kan opereres for lidelsen, hvilket der ikke kan for PRA - en anden øjensygdom.

Jeg vil ikke gøre rede for sygdommens udtryk m.v. men henviser til eksisterende litteratur om emnet (søg på nettet under arvelig katarakt på hund).

Der indsamles ikke kun spytpøver på den ramte hund, men også på 4-5 af dens relaterede - dvs. forældre, kuldsøskende eller/og afkom. Et mix eller hvad man nu kan skaffe. Der kræves 15-20 katarakthunde samt 4-5 relaterede til hver af disse. Altså totalt mellem 75 og 120 hunde.

Da AHT er en trust - finansieres dens arbejde gennem donationer. Den engelske kennel klub 'The Kennel Club' er en stor donator. Før selve indsamlingen af spytpøverne gik i gang, blev der således iværksat en temmelig stor pengeindsamling til projektet. Fire engelske dværghundeklubber forenede sig i 2001 og indsamlede over de følgende år ikke mindre end 30.000 pund - lidt over 300.000kr. Det er rigtig mange penge. De står nu på en konto, og frigives når forskningen skal begynde. Man påregner ca. 6 uger til udviklingen af DNA testen når al materialet er indsamlet og registreret. Effektivt ikke ?

I al sin enkelhed går det lige nu ud på at finde de enkelte katarakthunde og deres relaterede. Og her ligger et større arbejde gemt.

Vi har i Danmark ikke haft (heldigvis) ret mange katarakt tilfælde - og de der har været, ligger så mange år tilbage, at hundene ikke kan deltage, da de ganske enkelt ikke lever længere. Der har dog været enkelt tilfælde af katarakt på en hvid dværghund (er offentliggjort i Dværghunden, så det er såmænd ingen hemmelighed) som allerede er sendt af sted (altså en spytpøve - ikke hunden...)

I Norden er vi så organiserede, at alle katarakttilfælde offentliggøres ikke alene i de enkelte specialklubbers blade, men også på de nationale kennelklubbers databaser. Det er et rigtig godt og fornuftigt værktøj for opdrætterne. Man kan gå ind og finde stamtavler på ramte hunde - men ejerne på hundene står der ikke altid. Derfor skal man virkelig ud og grave - og skovlen hertil ligger i hænderne på de der har kendskab til disse hundes liv og færden. Og det er bl.a. opdrætterne. Man kan ikke sidde i Danmark og finde ejerne på hunde i Sverige eller Finland. Dertil må man have hjælp.

Det er det, jeg har brugt det meste af foråret på. At udsende det udmærkede informationsmateriale AHT har udarbejdet, samt de testkits der skal anvendes til spyttindsamlingen (det er en lille steril børste, man gnubber på indersiden af kinden). Jeg har udsendt materiale til de specialklubber i Europa jeg umiddelbart kunne finde adresser til. Herudover har jeg sendt til de udenlandske opdrættere jeg kender, og har vurderet rimelig engagerede i projektet. Jeg har gjort, hvad jeg kunne, for at udbrede kendskabet til dette gode og fornuftige projekt. Jeg synes trods alt englænderne har gjort det største arbejde med at indsamle en stor pose penge - så kunne vi i Norden måske hjælpe med at samle prøverne ! Ikke sandt?

Dværghundeklubben gav allerede i det tidlige forår en donation på 100 pund til AHT, og besluttede samtidig, at de hunde der måtte deltage fra Danmark får dækket udgiften til evt. ny øjenlysning samt kørsel. Dette for at eliminere alle forhindringer. Jeg har opfordret de andre specialklubber til at følge dette gode eksempel.

Jeg vil ikke sige tilslutningen har været markant. Jeg vil nærmere sige den har været markant fraværende. Og det synes jeg er ualmindelig mærkværdigt.

Hundenes diagnoser er allerede kendt - der er altså ingen afsløring i det. De er offentliggjort ! Det er let at deltage - og det er konfidentielt (hvis man har brug for det..), det er ikke dyrt og ikke mindst der er en gulerod:

Når testen er færdigudviklet kan alle de hunde der har deltaget i **udviklingen** af testen få deres status (bærer, fri eller vil udvikle sygdommen) oplyst for kun 5 pund. Herefter vil det koste 60 pund at få en hunds status oplyst.

Mit indtryk her i slutningen af august06 er, at det trods alt rykker nu. England har været i gang hele tiden, Sverige er godt i gang, Tjekkiet ligeså og Finland burde også være det. USA er også med i indsamlingen, men her er tingene langt mere besværlige da alt er meget hemmeligt - ingen øjenlysninger offentliggøres og hundens ejerskab er også hemmeligt. Og da prøverne sendes direkte (og fortroligt) til AHT, kan jeg i sagens natur ikke følge med i, hvor langt man er med indsamlingen. Men mit helt personlige gæt er, at vi har testen inden næste forår.

Ønsker du mere specifikke oplysninger om projektets *praktiske* foranstaltninger, er du velkommen at maile til mig på:
Starling@privat.dk .